

2. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права : монографія / І.С. Гриценко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 336 с.
3. Антологія української юридичної думки : в 6 т. / редкол. : Ю.С. Шемшученко (голова) та ін. – Том 5 : Поліцейське та адміністративне право (упоряд. : Ю.І. Римаренко, В.Б. Авер'янов, І.Б. Усенко ; відпов. ред. Ю.І. Римаренко, В.Б. Авер'янов. – К. : Видавничий дім «Юридична книга», 2003. – 600 с.
4. Евтихийев А.Ф. Законная сила актов администрации / А.Ф. Евтихийев. – Люблин : Губ. тип., 1911. – 293 с.

УДК 340. 12: 334. 735: 006. 032

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ КООПЕРАЦІЇ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ СПРІЯННЯ ЇЇ РОЗВИТКУ

Лаврик Г.В., д.ю.н., доцент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Стаття присвячена дослідженню місця і ролі міжнародних норм і стандартів у процесі інституційного, насамперед правового забезпечення функціонування кооперації (кооперативної системи). Мова йде про низку нормативно-правових актів, положення яких тією чи іншою мірою стосуються виробничої або промислової кооперації держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, норм і стандартів ЄС, які встановлюються для регулювання складових кооперативного руху та кооперативної системи загалом.

*Ключові слова: кооперація (кооперативна система), кооперативний рух, правове забезпечення, норми і стандарти ЄС, наближення (апроксимація) до *acquis communautaire*.*

Лаврик Г. В. ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ КООПЕРАЦИИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ СОДЕЙСТВИЯ ЕЕ РАЗВИТИЮ / ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли», Украина

Статья посвящена исследованию места и роли международных норм и стандартов в процессе институционального, прежде правового обеспечения функционирования кооперации (кооперативной системы). Речь идет о ряде нормативно-правовых актов, положения которых в той или иной мере касаются производственной или промышленной кооперации государств-участников Содружества Независимых Государств, норм и стандартов ЕС, которые устанавливаются для регулирования составляющих кооперативного движения и кооперативной системы в целом.

*Ключевые слова: кооперация (кооперативная система), кооперативное движение, правовое обеспечение, нормы и стандарты ЕС, приближение (аппроксимация) к *acquis communautaire*.*

Lavryk H.V. LEGAL REGULATION OF COOPERATION FUNCTIONING IN THE CONDITIONS OF INTERNATIONAL STANDARDS FORMATION FOR ITS PROMOTION DEVELOPMENT / Higher educational establishment of Ukoopspilka «Poltava university of economics and trade», Ukraine

The article is devoted to the research of the place and role of international norms and standards in the process of institutional, primarily legal ensuring of cooperation development support, cooperative system functioning as the whole.

Legal regulation of cooperation (cooperative system) development assistance in Ukraine is closely interrelated with the legislative and normative and legal regulation of those spheres, in which legal relations are regulated by the European Union law. Despite the making and adoption at the national level a number of normative and legal acts, those provisions are to some extent related to manufacturing or industrial cooperation of the Commonwealth of Independent States member states, the legislative and normative and legal regulation improving of cooperation (cooperative system) development assistance in Ukraine takes place simultaneously with similar processes in member states and candidate countries for membership in the European Union. It is about the compliance with the requirements according to the approximation to EU norms and standards, that are established to regulate the cooperative movement components, and the norms, governing the cooperative system functioning as a whole. It is important to take account of strategies and priority complementary directions for further comprehensive development of industrial cooperation; support of serving, primarily agricultural, cooperation; entrusting the state represented by the relevant state executive authority to achieve objectives, perspectives and priorities of social and economic development of consumer cooperation, building on developed

system of credit cooperation, as well as consideration of patterns and trends of modern multifunction (universal) cooperatives development.

That approach is becoming the guaranty to approximation of the legal regulation of cooperation (cooperative system) with the best international practices and ensuring compliance with the constitutional rights of all property rights and economic activity subjects, social orientation of the economics of Ukraine, the equality of all subjects of property rights under the law.

*Key words: cooperation (cooperative system), normative and legal regulation, The Conception of the national cooperative movement, EU norms and standards, similarization (approximation) to the *acquis communautaire*.*

З визнанням невичерпних можливостей кооперації та підвищенням ефективності використання її потенціалу для подолання нагальних проблем сучасності, адаптації особистості до загострення конкуренції на світовому ринку та динамічного розвитку світової економіки узгодження дво- та багатосторонніх інтересів на рівні цілісної кооперативної системи, а також окремих складових останньої становить неабиякий інтерес для вітчизняної науки і державотворчої практики.

Теоретичні уявлення вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, юристів, фахівців у галузі державного управління і міжнародних відносин про реалізацію спільної політики країн Європейського Союзу та інших країн щодо забезпечення конкурентоспроможності й підтримки кооперативних підприємств та організацій, розробки стратегії участі різних типів кооперативів у цих процесах [1; 2; 3; 4], взаємодії з міжнародними кооперативними об'єднаннями та інституціями, а також про реалізацію вітчизняною кооперацією значного потенціалу міжнародного економічного співробітництва [5; 6], спонукають до подальшого опрацювання концептуальних ідей та поглядів щодо можливості і доцільності використання міжнародних стандартів задля створення і зміцнення цілісної кооперативної системи*, а також завершеної правової конструкції останньої шляхом прийняття пакету законів як системи окремих нормативних актів, які б кодифікували кооперативне законодавство за його інститутами. Виходячи з цього, метою статті є *розгляд інституційного, насамперед правового забезпечення підтримки розвитку кооперації, функціонування кооперативної системи загалом, з'ясування значення міжнародних стандартів для його подальшої оптимізації*.

З-поміж напрямів державної політики як багатовекторної системи, що відтворює динамічну єдність і взаємодію пріоритетних сфер розвитку суспільства, сприяння розвитку кооперації (кооперативної системи) постає як невід'ємна складова утвердження і забезпечення прав і свобод, законних інтересів людини і громадянина, сталого соціально-економічного розвитку. Із прийняттям Основного Закону – Конституції України, законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань кооперації, затвердженням стратегічних документів розвитку кооперативного руху, насамперед Концепції розвитку національного кооперативного руху, вона спрямовується на забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальної спрямованості економіки України, рівності всіх суб'єктів права власності перед законом (ст.13 Конституції України) [7]. У цьому контексті вкрай важливим є створення належних умов для подальшого розвитку кооперативного руху як одного із важливих напрямів реалізації структурних змін в економіці України та формування її багатуокладності [8].

За сприяння розвитку кооперації (кооперативної системи), на сучасному етапі важливим є врахування стратегії і пріоритетних взаємодоповнювальних напрямів подальшого всебічного розвитку виробничої кооперації; підтримки розвитку обслуговуючої, насамперед сільськогосподарської, кооперації; покладення на державу в особі відповідних органів державної виконавчої влади завдань щодо досягнення, перспектив і пріоритетів соціально-економічного розвитку споживчої кооперації, передбачених у Стратегії розвитку споживчої кооперації України (2004-2015 рр.) [9, 3,11], щодо розбудови розвинутої системи кредитної кооперації [10], а також шляхом врахування закономірностей і сучасних тенденцій розвитку багатofункціональних (універсальних) кооперативів.

---

* Спираючись на історичний досвід розвитку кооперативного руху, С.Г. Бабенко, одним із перших серед вітчизняних дослідників кооперації, пропонує розуміти під кооперативною системою форму організації господарської, соціально-духовної та політичної діяльності членів(пайовиків) з метою всебічного задоволення їх економічних, соціально-економічних і політичних інтересів, та розглядати її як специфічне міні-суспільство (квзисуспільство), у якому зосереджені абсолютно всі основні види людської діяльності, що мають місце у суспільстві в цілому [19, 45].

В Концепції розвитку національного кооперативного руху була висловлена думка, що «українська кооперація є інституцією демократичною, з глибоко вкоріненими національними традиціями, притому аналітичною, такою, що орієнтується на задоволення потреб простих людей ...», що вона «становить реальну альтернативу так званому «капіталізму», який не дбає про соціальний захист населення, а відтак їй належить «важливе місце в реалізації соціальної політики, економічної стабілізації, розвитку демократичних основ суспільства» [11, 6-7]. Майбутній розвиток української кооперації в цьому документі пов'язується із розвитком виробничих, обслуговуючих, споживчих і багатопрофільних кооперативів у сільському і лісовому господарстві, сировинно-видобувних галузях, промисловості, будівництві, на транспорті, у сфері торговельних, побутових, соціальних, культурних і фінансових послуг, як це відбувається у розвинутих країнах світу [11, 17-18].

З цих міркувань (а відповідно, і намірів) перебування України в складі таких міжнародних організацій, як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародна організація праці (МОП) та інших, а згодом, перебування Центральної спілки споживчих товариств України (Укоопспілки) у складі таких міжнародних кооперативних організацій, як Міжнародний Кооперативний Альянс (МКА), асоціація «Ліга національних спілок кооперативних організацій споживчої кооперації країн Співдружності Незалежних Держав», Європейське співтовариство споживчих кооперативів Єврокооп (EuroCoop) відкривають перспективи і реальні можливості наповнення законодавчих та інших нормативно-правових актів загальнотеоретичними положеннями, завдяки яким відбувається наближення правового регулювання як складових кооперативного руху, так і кооперації загалом до кращих міжнародних практик. Скажімо, Угода про загальні умови і механізм підтримки розвитку виробничої кооперації підприємств і галузей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписана 23 грудня 1993 р. в Ашхабаді, основні положення якої були деталізовані Протоколом про механізм реалізації Угоди про загальні умови і механізм підтримки розвитку виробничої кооперації підприємств і галузей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав від 15 квітня 1994 р., тобто розроблені та узгоджені на міждержавному та регіональному рівні, цілком справедливо сприймається як суцільний правовий (чи масштабний нормативний) комплекс, спрямований на регулювання міжнародної виробничої кооперації на регіональному рівні [12].

Регламент Ради (ЄС) № 1435/2003 від 22 липня 2003 р. «Про Статут Європейського Кооперативного Товариства (SCE) (ЄКТ)» [13], Директива Ради 2003/72/ЄС від 22 липня 2003 р., яка доповнює Статут Європейського Кооперативного Товариства щодо залучення працівників, становлять певний інтерес з огляду на необхідність гармонізувати законодавство про компанії держав-членів ЄС з метою досягнення однакового рівня захисту прав та інтересів акціонерів і третіх осіб, забезпечуючи, таким чином, свободу заснування компаній на всій території Європейського Союзу, а також міжнародну співпрацю між компаніями в різних державах-членах ЄС [14]. Дотепер існує необхідність імплементувати положення Директиви Ради 2003/72/ЄС від 22 липня 2003 р., яка доповнює Статут Європейського Кооперативного Товариства щодо залучення працівників як одного з актів *acquis communautaire* [15, 230] у тій мірі, у якій вони є спільними для правових систем держав-членів ЄС, що від самого початку несе на собі інтеграційне навантаження, бодай частково зі збереженням національних традицій правотворення, правозастосування у відповідній сфері правового регулювання. Як відомо, прагнення до співробітництва з Європейським Союзом дозволяє обмежитись наближенням (аппроксимацією) українського права до права Європейського Союзу [16, 428].

Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 44/58 «Національний досвід в сфері сприяння кооперативному руху» (1989р.), а також доповідями Генерального секретаря ООН на 49-й (1994 р.) та 51-й (1996 р.) сесії Генеральної Асамблеї ООН лише підсилюється значення діяльності багатьох держав, насамперед держав-членів і держав-кандидатів у члени ЄС, з вироблення національних програм прийняття (або часткового прийняття) *acquis communautaire* (*acquis ЄС*), та вирішення найважливіших питань наближення свого власного законодавства до законодавства ЄС. Започаткування комплексних галузевих порівняльно-правових досліджень відповідності правової системи України *acquis communautaire* (фр. акі комюотер) надає змогу створити в подальшому більш цілісну картину наближення до норм і стандартів ЄС у сфері кооперативного руху, що насправді є однією з передумов входження (або, якщо завгодно, повернення) у загальне річище світових юридичних традицій, котре дозволяє використовувати цінності, створені в різних правових системах [1, 4].

У цьому контексті стає очевидною доцільність використання теоретичних підходів до інституційного забезпечення сприяння розвитку кооперативів, викладених у Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 64/136 від 18 грудня 2009 р. «Кооперативи в процесі соціального розвитку», у якій підкреслюється необхідність подальшого розвитку кооперативів та вміщуються звернення до урядів країн, зокрема, із закликом та пропозицією переглядати у відповідних випадках правові й адміністративні положення та вимоги, що регулюють діяльність кооперативів, з метою сприяння їх зростанню і сталості діяльності в умовах швидких змін соціально-економічного середовища, зокрема, за рахунок створення рівних умов для діяльності кооперативів з іншими комерційними та суспільними організаціями, включаючи належні податкові пільги та доступ до фінансових послуг і ринків [17].

У найбільш концентрованому вигляді зазначені звернення знайшли своє втілення в Рекомендації Міжнародної організації праці (далі МОП) № 127 «Про роль кооперативів у економічному та соціальному розвитку країн, що розвиваються» (1966 р.) (може називатися Рекомендацією МОП «Про кооперативи в країнах, що розвиваються» (1966 р.)), у якій урядам всіх держав-членів МОП рекомендується, використовуючи всі можливі засоби, сприяти розвитку національних кооперативних рухів, а також в Рекомендації МОП № 193 «Про сприяння розвитку кооперативів» (2002 р.), положення якої «переглядають і заміняють» рекомендацію МОП «Про кооперативи в країнах, що розвиваються» (1966 р.) [18]. В Рекомендації МОП № 193 «Про сприяння розвитку кооперативів» (2002 р.), зокрема, відзначається, що уряди повинні проводити політику підтримки й формувати правові рамки, що відповідають характеру і функціям кооперативів та ґрунтуються на кооперативних цінностях і принципах. При розробці й перегляді застосовуваного до кооперативів законодавства, політики й нормативно-правових актів уряди повинні проводити консультації з кооперативними організаціями [18].

Вироблені МКА у тісній співпраці з інституціями таких міжнародних організацій, як ООН документи підтверджують рішучість міжнародної спільноти і надалі сприяти кооперативному руху шляхом створення умов, у тому числі правового характеру, для розвитку і зростання кооперативних організацій, а також стають об'єктом уваги, вивчення запозичення, практичного використання з метою вдосконалення законодавчої бази у відповідній сфері правового регулювання.

Отже, правове забезпечення функціонування кооперації (кооперативної системи) в Україні перебуває в тісному взаємозв'язку із законодавчим і нормативно-правовим забезпеченням тих сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу. Не зайвим буде пригадати нормативно-правові акти, що належать за предметом правового регулювання до сфери діяльності компаній.

Попри вироблення і прийняття на національному рівні низки нормативно-правових актів, положення яких тією чи іншою мірою стосуються виробничої або промислової кооперації держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, вдосконалення правового забезпечення функціонування кооперації в Україні відбувається одночасно з аналогічними процесами в державах-членах і державах-кандидатах у члени Європейського Союзу, причому в двох важливих напрямках. Мова йде про дотримання вимог щодо наближення до норм і стандартів ЄС норм, які встановлюються для регулювання складових кооперативного руху, та наближення до норм і стандартів ЄС норм, які врегульовують функціонування кооперативної системи загалом. Такий підхід стає запорукою вироблення і здійснення достатньо виваженої, спрямованої на довготривалу перспективу державної політики сприяння розвитку кооперації (кооперативної системи), а також створення й ефективного використання завершеної правової конструкції останньої.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коршунов П.В. Европейское кооперативное законодательство : учеб. пособие / П.Н. Коршунов ; под. ред. Н.Д. Эриашвили. – М. : ЮНИТИ-ДАНА : Закон и право, 2008. – 75 с.
2. Кошкин А.П. Кооперативная политика в современной России [Электронный ресурс] / А.П. Кошкин. – Режим доступа : <http://pravo-wmeste.ru/2012/kooperativnaya-politika-v-rossii-prodolzhenie/>

3. Шепилова Ю.Г. Научное обоснование государственной кооперативной политики как фактор построения социально ориентированной экономики [Текст] : автореф. дисс. на соиск. науч. степени канд. эконом. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (управление инновациями)» [Электронный ресурс] / Ю.Г. Шепилова. – Ростов-на-Дону, 2007. – 19 с. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/nauchnoe-obosnovanie-gosudarstvennoi-kooperativnoi-politiki-kak-faktor-postroeniya-sotsialno>
4. Кооперація в агробізнесі : підручник / [Горбонос Ф.В., Янковська Л.А., Павленчик А.О., Павленчик Н.Ф., Семчук Ж.В., Яців С.Ф.]. – Львів : Львівський університет бізнесу та права, 2011. – 360 с.
5. Семів С. Тенденції співробітництва кооперативних організацій / С. Семів // Споживча кооперація України : Від народження до сьогодення : монографія / за заг. ред. С. Гелея. – Львів : Вид-во Львівської комерційної академії, 2013. – С. 885-901.
6. Гончаренко В. Перспективи інтеграції в міжнародний кооперативний рух / В. Гончаренко // Споживча кооперація України : Від народження до сьогодення : монографія / за заг. ред. С. Гелея. – Львів : Вид-во Львівської комерційної академії, 2013. – С. 901-926.
7. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598.
8. Про заходи щодо розвитку кооперативного руху та посилення його ролі в реформуванні економіки України на ринкових засадах : Указ Президента України № 1348 від 19 грудня 2000 року // Офіційний вісник України. – 2000. – № 51. – Ст. 2891.
9. Стратегія розвитку споживчої кооперації України (2004-2015 рр.). – К. : СП «Друкарня Укооппостачмаш», 2004. – 62 с.
10. Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2006 р. N321-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/321-2006-p>
11. Концепція розвитку національного кооперативного руху. – К. : СП «Друкарня «Укооппостачмаш», 2001. – 76 с.
12. Орлик М. Міжнародна виробнича кооперація: чим вона приваблива і яке її майбутнє? [Електронний ресурс] / М. Орлик // Юридическая газета. – 2004. – №24 (36). – 31 декабрия. – Режим доступу : <http://www.yur-gazeta.com/ru/oarticle/1243/>
13. Council Regulation (EC) No 1435/2003 of 22 July 2003 on the Statute for a European Cooperative Society (SCE) [Electronic resource]. – Mode of access : http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=32003R1435&model=guichett
14. Статут європейської компанії як модель для українського законодавства [Електронний ресурс] / Р. Ханик-Посполітак // Юридичний журнал. – 2004. – № 9. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1400>. – Назва з екрану.
15. Господарське право України : навч. посібник : у 2 ч. – Ч. 1 / О.П. Гетьманець, Ю.М. Жорнокуй, О.М. Шуміло та ін. ; за заг. ред. О.П. Гетьманець, Ю.М. Жорнокуя, О.М. Шуміла. – К. : Хай-Тек Прес, 2013. – 368 с.
16. Общетеоретическая юриспруденция : учебный курс : учебник /под. ред. Ю.Н. Оборотова. – О. : Фенікс, 2011. – 436 с.
17. Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей 18 декабря 2009 года [По докладу Третьего комитета] (A 164/432) 64/136 «Кооперативы в процессе социального развития» [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N09/470/01/PDF/N0947001.pdf?OpenElement>
18. Рекомендація МОП «Щодо ролі кооперативів у економічному та соціальному розвитку країн, що розвиваються» від 21 червня 1966 року № 127 (із змінами та доповнення станом

на жовтень 2010 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_249/print1368602791444790

19. Бабенко С.Г. Трансформація кооперативних систем у перехідній економіці : монографія / С.Г. Бабенко. – К. : Видавництво «Наукова думка», 2003. – 332 с.

УДК 342.922

THE LEGAL ENTITIES AND THEIR LEGAL AND ADMINISTRATIVE STATUS

Lyutikov P.S., doctor of law, associate professor

Zaporizhzhya national university

In this article the author through the prism of a generalized analysis of the scientific literature by legal attempt to describe the features of administrative and legal status of entity, its structure and propose architectural variant definitions “administrative and legal status of entities”. The research of legal entities as subjects of administrative law is impossible without clarifying the nature and content of their administrative and legal status (“status” – from the Latin «status», mean position, status, condition of someone or something). This category determines the nature and features of the mentioned subjects which are participating in administrative relations. Before moving on in fact to the analysis of the issues, it is worth noting that in the legal literature along with the term “legal status” can often find other term – “legal position”. There is no unanimity of scientists opinions on this issue, as the A.V. Ivanov said. Some authors, in order to specify and clarify the terminology suggests a difference between the terms “legal status” and “legal position”. Others believe that the use of this term is necessary for the general characteristics of the subject position, because the term “legal position” often used to describe the subject in a certain range of public relations, and legal status covers all types of bonds. At the same time, most authors believe these terms are similar that it would be more appropriate and true approach.

Key words: status, administrative and legal status, rights, duties, administrative legal, entity.

Лютіков П.С. ЮРИДИЧЕСКИЕ ЛИЦА И ИХ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ СТАТУС / Запорожский национальный университет, Украина

В статье автор сквозь призму обобщенного анализа научной литературы пытается описать особенности административно-правового статуса субъекта, его структуры и предложить варианты определения «административный и правовой статус субъектов». Исследование юридических лиц как субъектов административного права невозможно без прояснения характера и содержания их административно-правового статуса.

Автором подчеркивается, что исследование субъектов административного права, как одного из его фундаментальных институтов, в зависимости от трансформации административно-правовой доктрины, всегда испытывало изменения векторов в его анализе. Фактически, любые реформаторские процессы, которые касаются сферы публичного администрирования, актуализируют изучение этого содержательного блока вопросов. Именно эти факторы и объясняют постоянный незатухающий интерес ученых-административистов к научно-поисковой деятельности в сфере субъектного состава административного права в различные исторические периоды становления административно-правовой науки.

Ключевые слова: состояние, административно-правовой статус, права, обязанности, административно-правовой, юридическое лицо.

Лютіков П.С. ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ТА ЇХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС / Запорізький національний університет, Україна

У статті автор крізь призму узагальненого аналізу наукової літератури намагається описати особливості адміністративно-правового статусу суб'єкта, його структури і запропонувати варіанти визначення «адміністративний і правовий статус суб'єктів». Дослідження юридичних осіб як суб'єктів адміністративного права неможливо без з'ясування характеру і змісту їх адміністративно-правового статусу.

Автором підкреслено, що дослідження суб'єктів адміністративного права, як одного з його фундаментальних інститутів, залежно від трансформації адміністративно-правової доктрини, завжди зазнавало зміни векторів у його аналізі. Фактично, будь-які реформаційні процеси, які стосуються сфери публічного адміністрування, актуалізують вивчення цього змістовного блоку питань. Саме ці фактори і пояснюють постійний, незгасаючий інтерес вчених-адміністративістів до науково-пошукової діяльності у сфері суб'єктного складу адміністративного права в різні історичні періоди становлення адміністративно-правової науки.